

Obsah

Předmluva	6
1. POJEM, PODSTATA A VZNIK PRÁVA, SYSTÉM PRÁVNÍ VĚDY	7
1.1. Pojem práva	7
1.2. Vznik a podstata práva	8
1.3. Systém právní vědy	9
2. SYSTÉM PRÁVA, ZÁKLADNÍ ČLENĚNÍ PRÁVA	11
2.1. Jednotnost a diferencovanost systému práva	11
2.1.1. Právní norma	11
2.1.2. Právní institut	12
2.1.3. Právní odpověď	12
2.1.4. Odvětvové zásady (principy)	13
2.1.5. Problémy systému práva u nás	14
2.2. Právo vnitrostátní, mezinárodní a evropské	15
2.2.1. Vztah vnitrostátního a mezinárodního práva	16
2.2.2. Sjednocování mezinárodního a vnitrostátního práva	18
2.3. Právo veřejné a soukromé	18
2.4. Právo hmotné a procesní	19
3. PRÁVNÍ KULTURA, PRAMENY PRÁVA	21
3.1. Právní kultura, velké právní systémy	21
3.2. Materiální a formální prameny práva	22
3.3. Klasifikace pramenů práva	23
3.4. Právní normativní akty	27
3.5. Místní (lokální) právo tvorba	30
4. PRÁVNÍ STÁT	32
4.1. Vznik konceptu právního státu	32
4.2. Dvě základní podoby právního státu	35
4.2.1. Kontinentálně evropská koncepce právního státu	35
4.2.2. Angloamerická koncepce právního státu (Rule of Law)	36
4.3. Modely právního státu	37
4.4. Základní principy právního státu	38
5. TVORBA PRÁVA	41
5.1. Základní pohledy na tvorbu práva	41
5.1.1. Přirozenoprávní teorie	41
5.1.2. Škola historického práva	42

5.1.3. Pozitivistickoprávní náhled	42
5.2. Tvorba práva ve vlastním slova smyslu	42
5.2.1. Formální náležitosti	43
5.2.2. Obsahové náležitosti	44
5.2.3. Průběh legislativního procesu	44
5.3. Nedostatky tvorby práva	46
5.4. Právní předpisy obcí a krajů	47
6. PRÁVNÍ NORMA	48
6.1. Pojem právní normy	48
6.2. Subjekt, objekt, obsah právní normy	50
6.3. Struktura právní normy	51
6.4. Působnost právních norem	52
6.5. Aplikovatelnost, efektivnost právních norem	57
6.6. Druhy právních norem	58
7. INTERPRETACE PRÁVA	63
7.1. Pojem interpretace práva	63
7.1.1. Výklad práva jako součást procesu aplikace práva	63
7.2. Objekt výkladu práva	63
7.3. Tři hlediska interpretace	64
7.3.1. Hledisko logicko sémantické	64
7.3.2. Hledisko psychologické	64
7.3.3. Hledisko juristické, z hlediska právní tradice	64
7.4. Správná interpretace práva	65
7.5. Klasifikace interpretačních postupů (druhy interpretace práva)	65
7.6. Subjekty interpretace práva a otázka závaznosti jimi podané interpretace	65
7.6.1. Výklad orgánů veřejné moci (autoritativní výklad práva)	65
7.6.2. Výklad ostatních subjektů, nedisponujících veřejnou mocí, právně nezávazný	67
7.7. Metody výkladu	67
7.7.1. Výklad jazykový	67
7.7.2. Logický výklad	68
7.7.3. Systematický výklad	69
7.7.4. Výklad historický	70
7.7.5. Výklad teleologický	70
7.7.6. Výklad komparativní	70
7.8. Výklad doslovný, zužující a rozšiřující	71
7.8.1. Výklad doslovný (adekvátní)	71
7.8.2. Výklad zužující (restriktivní) a rozšiřující (extenzivní)	71

8. REALIZACE PRÁVA	72
8.1. Obecné otázky působení práva	72
8.2. Faktory ovlivňující dodržování práva	72
9. PRÁVNÍ VZTAHY	74
9.1. Charakteristika právních vztahů	74
9.2. Právní skutečnosti	75
9.2.1. Právní události	77
9.2.2. Protiprávní stavy	77
9.3. Subjekty právního vztahu	78
9.4. Objekty právního vztahu	79
9.5. Obsah právního vztahu	79
10. APLIKACE PRÁVA	81
10.1. Pojem aplikace a otázky obecné	81
10.2. Aplikační proces	81
10.3. Individuální právní akty	85
10.4. Analogie	87
11. PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST	90
11.1. Pojem	90
11.2. Porušení právní povinnosti a jeho právní následky	90
11.2.1. Druhy právních následků porušení povinnosti	91
11.3. Funkce právní odpovědnosti	91
11.4. Klasifikace deliktů a právní odpovědnost	92
11.5. Prvky zaviněného porušení právní povinnosti	94
11.6. Subjektivní a objektivní právní odpovědnost	96
12. PRÁVNÍ ZÁRUKY ZÁKONNOSTI	98
12.1. Pojem zákonnosti	98
12.2. Pojem právních záruk zákonnosti	98
12.3. Klasifikace právních záruk zákonnosti	99
12.3.1. Zakotvení základních lidských práv a mechanismů jejich kontroly a ochrany	99
12.3.2. Dozor a kontrola	100
12.3.3. Soudní kontrola	101
12.3.4. Petiční právo	102
12.3.5. Zrušení nezákonných právních aktů	102
12.3.6. Neplatnost právních úkonů	103
12.3.7. Rozhodování sporů	103
12.3.8. Donucení	103
12.3.9. Ombudsman (Veřejný ochránce práv)	104